

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **MONEYSTAR PROPERTY s.r.o.**, se sídlem Bezová 1658/1, Praha 4, zast. Mgr. Markem Plajnerem, advokátem se sídlem Lazarská 11/6, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2021, čj. 40183/21/5300-22441-712931, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2022 (na usnesení nesprávně uvedeno 13. 3. 2022), čj. 11 Af 53/2021-17,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Předmětem sporu je zákonnost zastavení řízení o žalobě, pokud žalobce požádá o osvobození od soudního poplatku po marném uplynutí lhůty pro jeho uhrazení, avšak předtím, než soud řízení zastaví.

[2] Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně proti dodatečným platebním výměrům na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období leden až červenec 2018.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou. Řízení o žalobě Městský soud v Praze v záhlaví označeným usnesením zastavil. Konstatoval, že žalobkyně neuhradila soudní poplatek za podání žaloby současně s jejím podáním. Vyzval ji proto usnesením

k jeho uhrazení. Dodatečná lhůta pro úhradu uplynula 24. 1. 2022. Žalobkyně v této lhůtě soudní poplatek neuhradila. Městský soud proto řízení zastavil. Na jeho rozhodnutí o zastavení řízení nemohlo mít vliv ani to, že žalobkyně 25. 1. 2022 zaslala soudu žádost o osvobození od soudního poplatku. Žádost totiž podala až po marném uplynutí lhůty pro zaplacení poplatku.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) napadla usnesení městského soudu kasační stížností. V ní souhlasí s tím, že soudní poplatek ani v dodatečně stanovené lhůtě neuhradila a zároveň si požádala o osvobození od soudního poplatku až po uplynutí lhůty pro uhrazení poplatku. Tvrdí však, že městský soud měl nejprve rozhodnout o žádosti o osvobození a té buď vyhovět a pokračovat v řízení nebo ji opětovně vyzvat k úhradě. Soud nemohl postupovat podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2019, sp. zn. 30 Cdo 825/2019, jelikož v dané věci účastník řízení požádal o osvobození od soudního poplatku až poté, co soud řízení zastavil. Městský soud měl naopak rozhodnout dle rozsudku NSS ze dne 17. 10. 2018, čj. 8 As 198/2018-17, č. 3805/2018 Sb. NSS, *Univerzita Karlova*. Měl tak nejprve rozhodnout o žádosti o osvobození a vyčkat, dokud Nejvyšší správní soud nerozhodne o případné kasační stížnosti proti zamítnutí o osvobození.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelka brojí proti procesnímu rozhodnutí soudu, tudíž se ke kasační stížnosti nebude blíže vyjadřovat.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předně shrnuje, že stěžovatelka nespornuje skutkový průběh, ale pouze důsledky, které z něj městský soud vyvodil.

[8] Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích je poplatníkem ve věcech správního soudnictví ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení. Podle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona vzniká poplatková povinnost již podáním žaloby. Nezaplatí-li navrhovatel soudní poplatek, postupuje soud dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, který ve znění účinném od 30. 9. 2017 stanoví, že pokud nebyl poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví a k zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.

[9] Stěžovatelka se ve své argumentaci opírá převážně o rozsudek NSS ve věci *Univerzita Karlova*. V něm si žalobkyně požádala o osvobození od soudních poplatků již v žalobě. Městský soud její žádost usnesením zamítl. Proti tomuto usnesení brojila žalobkyně kasační stížností. Zdejší soud mimo jiné konstatoval, jak správně uvádí stěžovatelka, že krajský soud nemůže zastavit řízení ani po marném uplynutí lhůty k uhrazení soudního poplatku, pokud byla podána kasační stížnost proti usnesení o zamítnutí žádosti o osvobození soudního poplatku. V tomto případě je krajský soud povinen opětovně vyzvat poplatníka k uhrazení

pokračování

soudního poplatku v nové lhůtě. Pokud by žalobci v případě neúspěšné žádosti o osvobození soudního poplatku neměli prostor pro dodatečné uhrazení soudního poplatku, velmi by to znesnadnilo jejich postavení v přístupu k soudní ochraně.

[10] Nejvyšší správní soud konstatuje, že se nyní posuzovaná věc značně liší od citovaného rozsudku právě v tom, že si stěžovatelka v řízení o žalobě nepožádala o osvobození od soudního poplatku již před uplynutím lhůty pro uhrazení soudního poplatku, nýbrž až po něm. Pokud by si stěžovatelka požádala o osvobození před uplynutím lhůty pro úhradu poplatku, byl by městský soud povinen se její žádostí zabývat a rozhodnout o ní. Dále by soud byl povinen postupovat v souladu s rozsudkem NSS ve věci *Univerzita Karlova* (bod [9]). V nyní posuzované věci však stěžovatelka podala žádost o osvobození až po uplynutí lhůty k úhradě poplatku. K této žádosti proto městský soud již nemohl přihlídnout, jak NSS vysvětluje níže Nelze proto vycházet z rozsudku NSS ve věci *Univerzita Karlova*, neboť ten se zabýval zcela odlišnou otázkou. Lze dodat, že stěžovatelka měla možnost požádat si o osvobození od soudního poplatku již v žalobě, popř. až do konce dodatečně stanovené lhůty pro úhradu poplatku. Toho však nevyužila. Nelze tak mít ani za to, že postupem soudu došlo ke znesnadnění jejího přístupu k soudní ochraně.

[11] Podle nyní účinného zákona o soudních poplatcích je dodatečně stanovená lhůta, poskytnutá soudem poplatníkovi k zaplacení soudního poplatku podle § 9 odst. 1 věty první zákona o soudních poplatcích, zcela nepochybně lhůtou propadnou. Nemůže-li soud přihlížet k poplatku zaplacenému po uplynutí této lhůty, použitím argumentu *a fortiori* (*a maiori ad minus*), tedy od většího k menšímu, resp. pokud něco platí pro významnější skutečnost, pak to jistě platí i pro skutečnost méně významnou, je nutné dovodit, že po uplynutí této lhůty nemůže přihlížet ani k podanému návrhu na osvobození od soudních poplatků (usnesení NSS ze dne 14. 12. 2017, čj. 3 As 321/2017-19, bod 16, a rozsudek ze dne 6. 3. 2019, čj. 7 Afs 26/2019-14, bod 15). Obdobně také v usnesení ze dne 25. 10. 2018, čj. 1 Afs 245/2018-46, Nejvyšší správní soud uvedl, že „o osvobození od soudního poplatku lze požádat pouze v rámci lhůty dodatečně určené soudem podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, přičemž tato lhůta je propadná. Po jejím marném uplynutí soud nemůže přihlížet nejen k opožděně zaplacenému poplatku, ale ani k opožděně podanému návrhu na osvobození od soudních poplatků“.

[12] Stěžovatelka rovněž poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 30 Cdo 825/2019, byť má za to, že jeho závěry nelze v nyní posuzované věci aplikovat. Nejvyšší soud v bodech 17 až 24 tohoto rozsudku vysvětlil, že dle zákona o soudních poplatcích účinného do 29. 9. 2017 bylo možné neuhrazení soudního poplatku dodatečně zhojit i po uplynutí dodatečně stanovené lhůty pro jeho uhrazení. Po novele zákona č. 296/2019 Sb., účinné od 30. 9. 2017, to však již neplatí. Dospěl proto k závěru, že žádost o osvobození od soudních poplatků lze s účinky zabraňujícími zastavení řízení pro nezaplacení poplatku podat nejpozději v poslední den lhůty určené soudem pro jeho zaplacení. Nejvyšší soud tak dospěl k identickým závěrům, jako výše citovaná rozhodnutí NSS v bodě [11].

[13] Z výše uvedeného shrnutí jeho závěrů však lze mít za to, že Podle judikatury Nejvyššího správní soudu i Nejvyššího soudu tak není rozhodné, zda si stěžovatelka požádala o osvobození o soudního poplatku předtím či až poté, co soud řízení zastavil. Rozhodné je pouze to, zda si stěžovatelka o osvobození požádala před uplynutím lhůty pro uhrazení soudního poplatku. Tak tomu ovšem v nyní posuzované věci nebylo.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[15] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 6. září 2023

Petr Mikeš
předseda senátu